

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 9.3.2004
KOM(2004) 154 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

At give borgerskabsbegrebet reelt indhold: fremme af europæisk kultur og mangfoldighed gennem ungdoms- og kulturprogrammer, audiovisuelle programmer og programmer for borgernes deltagelse

(fremlagt af Kommissionen)

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

At give borgerskabsbegrebet reelt indhold: fremme af europæisk kultur og mangfoldighed gennem ungdoms- og kulturprogrammer, audiovisuelle programmer og programmer for borgernes deltagelse

Resumé

I Kommissionens meddelelse af 10. februar "*Fremtiden skaber vi i fællesskab: Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013*" blev det foreslået, at udviklingen af **EU-borgerskabet** skulle prioriteres højt, og at det skulle ske inden for rammerne af et område præget af frihed, retfærdighed og sikkerhed. Det forudsætter, at EU-borgerskabet får et reelt indhold gennem *fremme af europæisk kultur og mangfoldighed* på områder, hvor EU-borgerne er direkte involveret i integrationsprocessen, dvs. ungdomsspørgsmål, kultur, audiovisuelle spørgsmål og borgernes deltagelse.

Programmerne på disse områder udløber alle i 2006, og i lyset af ovennævnte meddelelse og resultaterne af offentlige høringer og nyere evalueringsrapporter vil Kommissionen senere i år vedtage nogle lovgivningsforslag for den nye generation af programmer på disse områder gældende for den næste programmeringsperiode (dette gælder ikke programmet om borgernes deltagelse, som først vil blive fremlagt i begyndelsen af 2005 på grundlag af en første vurdering af det nye program på dette område, som blev iværksat i 2004, og resultatet af debatten om en EU-forfatning). Nærværende meddelelse har til formål at gøre rede for indholdet af forslagene og begrundelsen for dem.

I løbet af det næste årti vil mangfoldigheden i EU stige markant. Med tiltrædelsen af 10 nye medlemsstater den 1. maj 2004 vil EU opleve den største udvidelse i sin historie. I 2007 vil EU's samlede befolkning nærme sig 500 millioner, som tilsammen repræsenterer en enorm rigdom af kulturel, social og sproglig mangfoldighed. Herudover gennemgår vores samfund en større befolkningsmæssig ændring med et stigende antal ældre medborgere, en dalende andel af borgere i den erhvervsaktive alder og fortsat indvandring. På denne baggrund får de fælles værdier, som holder sammen på vores samfund, f.eks. frihed, retfærdighed, tolerance og solidaritet, større betydning end nogensinde før.

EU-borgerne skal derfor have mulighed for en direkte, personlig erfaring med, hvad EU-borgerskabet og de tilhørende værdier betyder i praksis – det kan enten være i form af en dialog med institutionerne, gennem borger- og ungdomsudvekslinger eller deltagelse i projekter på tværs af grænserne. Ved at øge mobiliteten for borgere, kunstnere, kulturelle og audiovisuelle værker og begivenheder får EU-borgerne mulighed for at stifte bekendtskab med de fælles elementer, samtidig med at den europæiske identitet *udvikles*, dvs. en identitet, som supplerer den – nationale, regionale, etniske, religiøse – identitet, som borgerne allerede har.

Ved hjælp af mobilitetsfremmende foranstaltninger, den europæiske volontørtjeneste og foranstaltninger til forbedring af støttestrukturerne for unge vil det nye **YOUTH**-program øge unges aktive deltagelse i civilsamfundet, fremme tolerance og solidaritet blandt unge og fremme

dialogen mellem de forskellige kulturer. Programmet vil ud over medlemsstaterne omfatte visse tredjelande.

Under overholdelse af kravene i artikel 151 i traktaten om Det Europæiske Fællesskab og nærhedsprincippet vil det nye **kultur**program bidrage til, at de fælles europæiske kulturværdier kan udfolde sig på grundlag af kulturelt samarbejde mellem kunstnere, aktører på det kulturelle område og kulturinstitutioner. Der vil blive lagt vægt på, at der udvikles et multilateralt europæisk samarbejde, og at det bliver muligt nedefra at skabe en europæisk identitet, dvs. gennem interaktion blandt borgerne.

På grund af de **audiovisuelle** mediers store betydning i kulturel og social sammenhæng udgør denne sektor et unikt forum for en tværkulturel dialog og fremme af kendskabet til hinanden og den gensidige forståelse. Formålet med det nye EU-program på dette område bør derfor være at skabe nogle betingelser, der gør det muligt for EU-borgerne at få adgang til fiktion, skuespil, dokumentarfilm og andre værker, som afspejler virkeligheden i deres eget og i deres naboers liv og historie.

1. INDLEDNING

Kommissionen foreslår i sin meddelelse af 10. februar "*Fremtiden skaber vi i fællesskab: Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013*"¹, at EU som en af de højest prioriterede opgaver skal udvikle **EU-borgerskabet** med udgangspunkt i et område præget af frihed, retfærdighed og sikkerhed og under overholdelse og fremme af de grundlæggende rettigheder samt *fremme af den europæiske kultur og mangfoldighed*. Fremme af den europæiske kultur og mangfoldighed er med til at give EU-borgerskabet et reelt indhold, idet EU-borgerne opfordres til direkte at deltage i integrationsprocessen gennem programmer vedrørende f.eks. ungdoms- og kulturspørgsmål, den audiovisuelle sektor og borgernes deltagelse. Kommissionen fremlægger samtidig en meddelelse om den nye generation af undervisnings- og uddannelsesprogrammer gældende for perioden efter 2006 og bidrager herigennem til at nå målet om en bæredygtig udvikling².

Kommissionen understregede samtidig, at man burde udnytte revisionen af retsinstrumenterne omkring 2007 til at sætte gang i en mærkbar udvikling i retning af større enkelthed i udformningen af EU-instrumenterne og i deres virkemåde. Det planlægges at sanere programmerne så meget som muligt, samtidig med at forpligtelserne i henhold til finansforordningen overholdes. Det blev alvorligt overvejet at slå alle borgerrelaterede programmer sammen til et enkelt rammeprogram. Denne mulighed endte imidlertid med at blive afvist, da den ikke ville have betydet øget forenkling. De enkelte programmer er hver især baseret på forskellige artikler i traktaten og er omfattet af særlige beslutnings- og forvaltningsbestemmelser. Selv om alle programmerne har et klart borgerrelateret indhold, er de alligevel forskellige i deres sigte, hvilket f.eks. kan illustreres ved det audiovisuelle programs særlige kendetegn. Hvis det er relevant, bør der dog gøres en indsats for at skabe så stor overensstemmelse mellem disse bestemmelser som muligt.

Kommissionen betragter denne fremgangsmåde som et vigtigt skridt i retning af en forenkling af programmerne, men der kan stadig gøres meget. Kommissionen er interesseret i at få forslag til,

¹ KOM(2004) 101 af 10.2.2004. Fremtiden skaber vi i fællesskab: Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013.

² KOM(2004) XXX af xx.3.2004. Den nye generation af EU-undervisnings- og uddannelsesprogrammer for perioden efter 2006.

hvordan programmerne og deres gennemførelse kan forenkles og eventuelt yderligere styrkes, og den vil bestræbe sig på at indarbejde sådanne forslag i sine udkast til forslag. Forslagene kan være ensbetydende med, at f.eks. Fællesskabets finansforordning eller dens gennemførelsesbestemmelser skal ændres, men på nuværende tidspunkt bør ingen muligheder udelukkes.

De nuværende EU-programmer vedrørende ungdoms- og kulturspørgsmål, den audiovisuelle sektor og borgernes deltagelse udløber alle sammen i 2006³. Med henvisning til meddelelsen om de kommende politikker og budgetmidler, resultaterne af de offentlige høringer og de midlertidige evalueringsrapporter, der er afgivet for nylig⁴, vil Kommissionen senere i år vedtage lovgivningsforslag til en ny generation af programmer vedrørende ungdoms- og kulturspørgsmål og den audiovisuelle sektor gældende for den kommende programmeringsperiode. Angående borgerdeltagelse vil der i begyndelsen af 2005 blive fremlagt et lovgivningsforslag til et nyt program på grundlag af en første vurdering af det nye program på dette område, som blev iværksat i 2004, og resultatet af debatten om EU-forfatningen.

Formålet med nærværende meddelelse er at angive, hvad disse forslag skal indeholde, og hvad begrundelsen er for dem. Denne meddelelse foregriber imidlertid på ingen måde det endelige indhold af de lovgivningsforslag, der vil blive vedtaget af Kommissionen. Dette gælder også de finansielle aspekter.

2. FREMME AF EUROPÆISK KULTUR OG MANGFOLDIGHED I EN UDVIDET UNION

EU-borgerskabet blev indført med Maastricht-traktaten og omhandles i den nuværende artikel 17 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Det fremgår af denne artikel, at EU-borgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og ikke træder i stedet for dette.

Af præamblen til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fremgår det, at *“Unionen bygger på de udelelige og universelle værdier: menneskets værdighed, frihed, lighed og solidaritet; den bygger på demokrati- og retsstatsprincippet. Den sætter mennesket i centrum for sit virke med indførelsen af unionsborgerskabet [...]. Unionen bidrager til bevarelsen og udviklingen af disse fælles værdier under hensyn til de europæiske folks forskelligartede kulturer og traditioner samt til medlemsstaternes nationale identitet”*.

Borgerskabet og de værdier, som det bygger på, får stadig større betydning i europæisk sammenhæng, hvilket har givet sig udtryk i, at også uddannelses-, ungdoms- og kulturpolitikkerne har fået større betydning på EU-plan. Med Maastricht-traktaten fik Fællesskabet for første gang kompetence inden for uddannelse, ungdomsspørgsmål og kultur (nu omfattet af artikel 149, 150 og 151 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab). Hvis udkastet til traktat om en forfatning vedtages, vil disse kompetencer blive bekræftet, dog således at kravet om enstemmighed for afgørelser på kulturområdet falder bort. Som noget nyt ville EU få til opgave at opmuntre unge til at deltage i det demokratiske liv i Europa. Samtidig ville det blive muligt at lancere ideen om at få unge europæere til at deltage i internationale solidaritetsaktioner. Endelig ville sporten på grund af dens sociale og opdragelsesmæssige funktion blive omfattet af den nuværende artikel om uddannelse (artikel 149).

³ Kommissionen har fremlagt forslag om at forlænge Kultur 2000-programmet med 2 år (KOM(2003) 187 endelig af 16.4.03), MEDIA Plus-programmet og MEDIA-uddannelsesprogrammet med 1 år (KOM(2003) 191 endelig (Media Plus) og KOM(2003) 188 endelig (Media – uddannelse) af 16.4.03).

⁴ KOM(2003) 725 endelig af 24.11.03 (MEDIA), KOM(2003) 722 endelig af 24.11.03 (Kultur) og KOM(2004) 158 af 8.3.04 (i skriftlig procedure).

EU har på grundlag af ovennævnte artikler i traktaten med held vedtaget og gennemført flere vigtige programmer inden for uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdomsanliggender og kultur. Sammen med Media-programmet (vedtaget på grundlag af artikel 157 – kvalificeret flertal siden Nice-traktaten) vil alle disse programmer, som det har været tilfældet indtil nu, også fremover bidrage til at fastholde og udsprede de fælles værdier, der danner grundlaget for den politiske konstruktion EU-borgerskabet, således som det fremgår af de foreløbige rapporter om den nuværende generation af programmer.

Programmerne har givet millioner af borgere mulighed for selv at opleve fordelene ved den europæiske integration. Programmerne er således relevante, hvilket berettiger, at de fornyes efter 2006. Der er dog også andre grunde til at fortsætte og udvikle denne form for programmer.

Inden for det næste årti vil mangfoldigheden i EU stige betydeligt. Med tiltrædelsen af 10 nye medlemsstater den 1. maj 2004 vil EU opleve den mest omfattende udvidelse i sin historie. Der kan forventes flere udvidelser, og EU planlægger således at byde Bulgarien og Rumænien velkommen som medlemmer i 2007, hvis de er parate. Allerede på det tidspunkt vil EU's samlede befolkning nærme sig 500 millioner, hvilket repræsenterer en enorm rigdom af kulturel, social og sproglig mangfoldighed.

Herudover oplever vores samfund en større befolkningsmæssig ændring. I meddelelsen af 3. juni 2003 om indvandring, integration og beskæftigelse understreger Kommissionen følgende: "Når det gælder aldringsproblemet og faldet i antallet af personer i den arbejdsdygtige alder, er en stigning i tilstrømningen af indvandrere både realistisk og nødvendig for at opfylde alle behovene på arbejdsmarkedet i EU, selv om den selvfølgelig ikke vil løse alle problemerne i forbindelse med de demografiske ændringer"⁵. På denne baggrund bliver de fælles værdier, som holder vores samfund sammen, f.eks. frihed, retfærdighed, tolerance og solidaritet, vigtigere end nogensinde før. I meddelelsen fra 2003 blev der således efterlyst en samlet integrationspolitik, som også skulle omfatte sprogfærdigheder og det sociale og kulturelle miljø.

Udviklingen på disse områder gør, at det i dag er langt vigtigere end tidligere, at EU-borgerne har en oplevelse af at være en del af EU, og at de er i stand til at identificere sig med EU. Kendsgerningen er, at mange EU-borgere har den opfattelse, at EU udelukkende er en fjern og uvedkommende politisk og økonomisk størrelse – hvilket måske er begrundelsen for den lave deltagelse ved valget til Europa-Parlamentet (49 % i 1999). De nyeste meningsmålinger har vist, at tilslutningen til medlemskabet af Den Europæiske Union er faldende⁶. EU-borgerskabet skal derfor forlenes med en konkret betydning gennem direkte personlig interaktion – f.eks. gennem deltagelse i dialoger med institutionerne, borger- og ungdomsudvekslinger eller deltagelse i projekter på tværs af grænserne. Ved at fremme mobiliteten for borgere, kunstnere og kulturelle og audiovisuelle arbejder og begivenheder vil EU-borgerne ikke kun få mulighed for at benytte sig af de muligheder, som den rige og forskelligartede kulturarv byder på, men også af fælles elementer i den *fremspirende* europæiske identitet, en identitet, der supplerer den – nationale, regionale, etniske eller religiøse – identitet, som borgerne allerede er i besiddelse af.

⁵ KOM(2003) 336 endelig af 3.6.2003 om indvandring, integration og beskæftigelse.

⁶ Eurobarometer nr. 60, efterår 2003.

3. FORANSTALTNINGER PÅ UNGDOMSOMRÅDET

3.1. Begrundelse for en EU-indsats

Youth-programmet⁷ (2000-2006) er et vigtigt EU-instrument, som gør det muligt at klare de udfordringer, der er beskrevet ovenfor. Det er et mobilitets- og uddannelsesinstrument, som henvender sig til unge mellem 15 og 25 år og beskæftigede inden for social- og undervisningssektoren i EU og tredjelande. Programmet skal ses i direkte forlængelse af artikel 149, stk. 2, i traktaten, hvor det fastsættes, at Fællesskabets indsats sigter mod at *“tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere”*.

Kommissionen har præsenteret medlemsstaterne for en politisk strategi, som den har planlagt for at øge engagementet blandt unge i EU. Kommissionen fremlagde i november 2001⁸ en hvidbog om “Et nyt afsæt for europæisk ungdom”, hvori den foreslår, at der i forbindelse med aktiviteterne på ungdomsområdet bør lægges vægt på de unges deltagelse, information af unge, frivilligt arbejde og større forståelse for unge. Disse prioriteringer blev støttet af Europa-Parlamentet⁹ og vedtaget af Ministerrådet i en resolution af 27. juni 2002, hvorved der blev indført en åben koordinering af disse prioriteringer, som nu følges af Kommissionen og medlemsstaterne.

Efter udvidelsen vil der i EU være 60 mio. unge mellem 15 og 25 år, for hvem EU vil være et sted, hvor de frit kan bo, arbejde, studere og rejse. Sammenlignet med tidligere er nutidens unge imidlertid ikke så optaget af de traditionelle politiske og sociale strukturer. Det betyder ikke, at de ikke er interesseret i samfundsanliggender. Flertallet giver udtryk for, at de gerne vil deltage, men under nye former. Det er derfor vigtigt at skabe betingelserne for, at unge europæere mere aktivt kan indgå som borgere med en følelse af solidaritet og ansvar og af at være aktive og tolerante medlemmer af et multikulturelt samfund. Af hensyn til vores samfund i dag og fremover er det derfor en vigtig opgave at øge de unges engagement i lokale, regionale, nationale og europæiske fællesskaber samt at fremme deres aktive deltagelse.

Ungdomspolitikken er også med til at forberede EU til overgangen til en konkurrencedygtig og dynamisk vidensbaseret økonomi, især hvad den livslange læring angår, idet den giver unge mulighed for at øge deres uddannelse på en mere uformel måde end i forbindelse med de traditionelle uddannelses- og erhvervsuddannelsesordninger.

For unge er et af de vigtigste aspekter af borgerskabet respekt for andre både inden og uden for EU; dette er ikke uden betydning for det mellemfolkelige aspekt af EU's forbindelser udadtil. Ungdomsaktiviteterne har på denne baggrund en rolle at spille i det udvidede EU's politik over for dets naboer.

3.2. Resultater af den foreløbige evaluering og den offentlige høring

De meget bredt anlagte offentlige høringer, der blev iværksat under forberedelsen af den nye generation af uddannelses- og ungdomsprogrammer¹⁰, viste, at der blandt unge og i ungdomsorganisationerne samt hos de nationale myndigheder og ngo'er på det sociale område var meget store forhåbninger til, at der blev indført nye EU-instrumenter, som ville styrke

⁷ Afgørelse nr. 1031/2000/EF af 13.4.2000, EFT L 117 af 18.5.2000.

⁸ KOM(2001) 681.

⁹ Rapport af 19. april 2002 om hvidbogen (A5-0126/2002).

¹⁰ http://europa.eu.int/comm/youth/index_en.html

borgerskabsfølelsen blandt de unge. Denne fremgangsmåde blev desuden entydigt bakket op af Europa-Parlamentet.

I forbindelse med den foreløbige evaluering af Youth-programmet for perioden 2000-2003 blev det analyseret, hvordan programmet var gennemført, der blev fremsat praktiske anbefalinger, og der blev fremhævet en række forhold, som viser, at det er vigtigt, at EU fremmer EU-borgerskabet blandt unge.

Den foreløbige evaluering har bekræftet, at programmets mål og dets forskellige bestanddele, dvs. udvekslingsordningerne for unge, den europæiske volontørtjeneste og ungdomsinitiativerne, er relevante. Det understreges desuden, at programmet har betydning for unge og ungdomsledere. Det fremhæves således, at unge, der deltager i programmet, tilegner sig nye personlige, sociale, interkulturelle og erhvervsmæssige færdigheder, der kan være af stor og endda afgørende betydning, f.eks. for dem, der gør europæisk volontørtjeneste, idet denne positive oplevelse har stor indflydelse på deres livs- eller karrierevalg.

I den foreløbige evaluering fremhæves en række gennemførelsesproblemer, som hovedsagelig berører forvaltningen (forenkling af procedurer, bedre bistand til støttemodtagere, mere ensartet gennemførelse medlemsstaterne imellem), og der fremsættes en række anbefalinger, som for nogles vedkommende vil blive fulgt i programmets resterende løbetid.

Der blev også fremsat mere vidtrækkende anbefalinger, som det ikke er muligt at gennemføre på det nuværende retsgrundlag. Nu da volontørtjenesten er indført, bør det som en udviklingsmulighed overvejes, hvordan den kan supplere civiltjenester og internationale solidaritetsforanstaltninger. I forbindelse med de forskellige aktiviteter, der for øjeblikket bidrager til at øge mobiliteten blandt unge og til ungdomsudvekslinger, bør der også lægges vægt på foranstaltninger, som direkte sigter på at øge de unges aktive deltagelse og engagement, herunder støtte til ngo'er, og som derfor i højere grad bidrager til at opfylde prioriteringerne på ungdomsområdet. En udvidelse af programmets geografiske målområde og en udvikling af samarbejdet med tredjelande bør desuden tillægges større vægt. Afhængig af de forskellige typer foranstaltninger ville det være muligt at øge programmets potentiale, hvis målgruppen blev udvidet til at omfatte aldersgruppen fra 13 til 30.

– Mål for tiden efter 2006

Det nye EU-instrument for unge bør både tage udgangspunkt i den offentlige høring og evalueringen af det nuværende program for at sikre kontinuiteten og få det til at fungere bedre, men samtidig tage hensyn til EU's nye mål på borgerskabsområdet, som er fastsat i meddelelsen om de nye finansielle overslag, og som allerede følges i praksis i forbindelse med den åbne koordinering på ungdomsområdet.

– Målene for det nye program

Hovedsigtet med det nye instrument vil være at fremme unges erfaringer med EU-borgerskabet ved at tilbyde dem midler og metoder til at gøre det mere konkret gennem forskellige former for aktiv deltagelse på såvel europæisk som nationalt og lokalt plan. Sigtet bør også være at fremme solidariteten blandt unge, bl.a. med det formål at styrke den sociale samhørighed inden for EU og at fremme befolkningernes gensidige forståelse gennem de unge. Instrumentet bør desuden fremme de unges initiativ, kreativitet og foretagsomhed og gøre det muligt for dem at erhverve de kompetencer, som er afgørende for deres personlige og erhvervsmæssige udvikling. Endelig bør det bidrage til en forbedring af kvaliteten af støtteordningerne for ungdomsaktiviteter og gøre det lettere for ungdomsorganisationer at udvikle ungdomsaktiviteter og fremme EU-samarbejdet om

ungdomspolitik. Det erklærede mål er at maksimere betydningen af fællesskabsforanstaltningerne på nationalt, regionalt og lokalt plan, dog under fuld overholdelse af nærhedsprincippet. For at nå disse mål vil programmet blive opdelt i fem adskilte, men indbyrdes supplerende dele.

– Foreslåede foranstaltninger

"Ungdom for Europa" vil hovedsagelig blive tilrettelagt, så det øger de unges aktive deltagelse; det vil ske gennem støtte til udvekslinger, mobilitet og initiativer for unge og projekter og aktiviteter, som tager sigte på unges deltagelse i det demokratiske liv.

"Den europæiske volontørtjeneste" vil blive tilrettelagt, så den fremelsker solidaritet og fremmer aktiv deltagelse og gensidig forståelse blandt unge. Der vil blive mulighed for individuelle og kollektive projekter, hvis formål er at få de unge til at engagere sig personligt eller at inddrage dem i EU's solidaritetsforanstaltninger. Volontørtjenesten åbner desuden for et øget samarbejde mellem forskellige former for frivillig civiltjeneste.

Gennem en fordomsfri tilgang til verden vil **"Verdens ungdom"** bidrage til udviklingen af den gensidige forståelse, samtidig med at de unges aktive deltagelse øges. Denne foranstaltning vil åbne programmet for samarbejde med det udvidede EU's nabolande, styrke programmets forbindelser til tiltrædelseslandene, landene på det vestlige Balkan, EFTA-landene og andre tredjelande.

Formålet med foranstaltningen for **"Ungdomsledere og støtteordninger"** vil være at udvikle kvaliteten af støttestrukturene for unge. Dette nye instrument er først og fremmest rettet mod unge, men målet er også, at der skal iværksættes foranstaltninger til fordel for alle, som er beskæftiget med ungdomsarbejde. Det vil blive anvendt til at støtte ungdomsorganisationer, som er aktive på EU-plan, og der vil fortsat blive ydet støtte til ngo'er under budgetposten 15.07.01.02 (ex A3029). Der vil også blive ydet støtte til Det Europæiske Ungdomsforum, der arbejder med opgaver, som er i EU-almenvællets interesse. Der vil desuden blive iværksat udvekslings-, uddannelses- og informationsordninger for socialarbejdere og undervisere, innovations- og kvalitetsfremmende projekter og partnerskaber med regionale og lokale myndigheder og endelig foranstaltninger, der styrker og støtter programstrukturene.

"Støtte til politisk samarbejde" sigter mod øget ungdomspolitisk samarbejde, hovedsagelig ved hjælp af foranstaltninger, der fremmer en struktureret dialog mellem unge og de ansvarlige for ungdomspolitikken, samarbejde med internationale ungdomsorganisationer og støtte til foranstaltninger, der fremmer forståelsen af de unge.

– Større enkelhed

I forhold til den nuværende situation vil der blive tale om et enklere program. Det nye grundlag vil omfatte alle de aktiviteter, der for øjeblikket gennemføres med henvisning til to særskilte retsgrundlag (Youth-programmet og EU-handlingsprogrammet for organer, der er aktive inden for ungdomsområdet på EU-plan). De nuværende fire budgetposter vil blive erstattet af en enkelt budgetpost. Da det nye program skal øge samarbejdet på ungdomsområdet skal retsgrundlagets overordnede struktur desuden være tilstrækkeligt åben og indeholde en fleksibilitetsbestemmelse, som gør det muligt at tilpasse programmet, hvis der skulle opstå nye prioriteringer. Endelig vil det nye program hovedsagelig blive forvaltet decentralt, da det var et af de ønsker, der blev fremsat i forbindelse med høringen af aktørerne på ungdomsområdet.

– EU-merværdi

Disse aktiviteter er forbundet med stor merværdi for EU, da medlemsstaterne ikke hver for sig er i stand til at planlægge unges mobilitet på tværs af Europa, multilaterale udvekslinger af grupper af unge fra forskellige medlemsstater og tredjelande eller den europæiske volontørtjeneste. Programforanstaltningerne skal ses som et supplement til de foranstaltninger, der gennemføres i medlemsstaterne. Det er desuden bevist, at et sådant program har en igangsættende virkning, da det bidrager til at fastlægge kursen for og undertiden også udformningen af de politiske foranstaltninger på nationalt plan.

Det nye program må ikke isoleres fra andre EU-aktiviteter. Det skal være muligt at bygge bro mellem forskellige former for programmer, uanset om de vedrører kultur, sport, uddannelse, undervisning eller retlige og indre anliggender, og at støtte samarbejdsprogrammer med tredjelande. Dette program skal derfor supplere andre fællesskabsinstrumenter.

Programmet vil blive gennemført under fuld overholdelse af nærhedsprincippet, da forvaltningen hovedsagelig vil blive lagt ud til medlemsstaterne, og der vil blive mulighed for at supplere medlemsstaternes initiativer på nationalt, regionalt eller lokalt plan.

- Det nye programs forventede virkning

I forbindelse med det nye program forventes følgende mål opfyldt:

- der skal gennemføres 40 000 projekter for unge (udvekslinger, ungdomsinitiativer og deltagelsesprojekter) i perioden 2007-2013
- i den europæiske volontørtjeneste skal der deltage 10 000 volontører om året, dvs. 70 000 i perioden 2007-2013
- vedrørende uddannelse, information og udveksling af erfaringer for ungdomsledere (højnelse af kvaliteten) skal der gennemføres 5 000 projekter i perioden 2007-2013.

4. KULTURFORANSTALTNINGER

4.1. Begrundelse for en EU-indsats

Artikel 151, stk. 1, i EF-traktaten har følgende ordlyd:

Fællesskabet bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet det respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv.

I udkastet til traktat om en forfatning gengives den samme ordlyd, men det tilføjes, at et af EU's mål skal være at *“sikre, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles.”* (artikel 3, stk. 3).

Hovedformålet med EU's indsats er i overensstemmelse med retsgrundlaget og nærhedsprincippet at bidrage til, at der skabes gunstige forhold for de fælles europæiske kulturværdier gennem kulturelt samarbejde mellem kunstnere, aktører på kulturområdet og kulturinstitutioner¹¹. EU-indsatsen sigter derfor på at fremme det multilaterale europæiske samarbejde, som knap nok er berørt i de nationale eller bilaterale kulturpolitikker.

¹¹ Dette er nyligt blevet bekræftet af Rådet, som *“finder det væsentligt at tilskynde til samarbejde og udvekslinger på det kulturelle område for at respektere og fremme den kulturelle mangfoldighed i Europa*

I EF-traktatens artikel 151, stk. 3, fastsættes det desuden, at "Fællesskabet og dets medlemsstater fremmer samarbejdet med tredjelande" inden for kultur. Med henvisning til globaliseringen og udvidelsen af Den Europæiske Union er det navnlig vigtigt, at EU's kulturprogram støtter kulturovekslinger og kulturelt samarbejde med tredjelande – med særlig vægt på de lande, som omfattes af den nye naboskabspolitik, men også andre lande.

Den særlige merværdi, som EU's kulturforanstaltninger medfører, består i foranstaltningernes bidrag til den interkulturelle dialog, den stigende bevidsthed om en fælles europæisk arv, opmærksomhed omkring den europæiske kulturs mangfoldighed og rigdom og den stigende åbenhed over for andre kulturer. På denne måde bidrager kulturforanstaltningerne til, at der fra neden udvikles en dynamisk europæisk identitet, eftersom de tilpasses udviklingen på f.eks. indvandrings- og migrationsområdet. Det forudsætter imidlertid en aktiv og markant kulturindsats fra EU's side og tilstrækkelige midler.

4.2. Resultater af den foreløbige evaluering og den offentlige høring

Takket være Kultur 2000-programmet er flere hundrede bøger blevet oversat, hvorved kendskabet til nulevende forfatters værker er blevet udbredt, og flere tusind kulturelle organisationer fra forskellige europæiske lande – teatre, museer, faglige sammenslutninger, forskningscentre, universiteter, kulturinstitutter, offentlige myndigheder osv. – har arbejdet sammen om planlægningen og iværksættelsen af kultur- og kunstprojekter. I 2003 blev der foretaget en uafhængig evaluering¹² af Kultur 2000-programmet¹³, som løber indtil udgangen af 2006¹⁴. Som led i evalueringen blev der gennemført en omfattende høring om kommende EU-foranstaltninger på kulturområdet¹⁵, og det blev konkluderet, at Kultur 2000-programmet var nødvendigt af hensyn til en gennemførelse af artikel 151 i traktaten, at der samlet set var tale om en fornuftig tilgang, og at både kulturen og EU oplevede en merværdi.

Flere af det nuværende programs hovedmål følger direkte af traktaten, og de vil helt klart også være vigtige i forbindelse med det næste program, herunder målet om at programmet skal bidrage til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, samtidig med at den nationale og regionale mangfoldighed respekteres, og den fælles kulturarv fremhæves. Af både evalueringen og høringen fremgik det imidlertid, at programmet havde visse mangler, f.eks. var der for mange og for forskelligartede mål, især da der kun var begrænsede budgetmidler til rådighed.

EU-borgerne er selvfølgelig den fornemste målgruppe for alle EU-foranstaltninger på kulturområdet. EU-institutionerne har imidlertid brug for formidlingsorganer for at nå ud til borgerne og levere kulturforanstaltninger af høj kvalitet med en europæisk dimension. Det er helt klart en opgave for EU at støtte aktører på kulturområdet og kulturformidlere i deres bestræbelser på at arbejde sammen på tværs af grænserne. Kommissionen har arbejdet tæt sammen med disse formidlere og aktører i et forsøg på at opnå en bedre forståelse for deres behov og de vanskeligheder, som de står overfor. Denne omfattende høringsproces har gjort det muligt for Kommissionen at fastslå, at der er følgende tre store behov:

og forbedre kulturernes kendskab til hinanden". Rådets resolution af 21. januar 2002 om kulturens plads i Den Europæiske Unions konstruktion, Den Europæiske Unions Tidende C 32 af 5.2.2002, s. 2.

¹² Se fodnote 3 og Europa-Kommissionens rapport om gennemførelsen af Kultur 2000-programmet i 2000 og 2001, KOM(2003) 722 endelig.

¹³ Afgørelse nr. 508/2000/EF af 14. februar 2000 om indførelse af Kultur 2000-programmet. EFT L 63 af 10.3.2000, s. 1.

¹⁴ Se fodnote 1.

¹⁵ Forum om kultursamarbejde (Europa-Kommissionen - november 2001); tilrettelæggelse af det nye program for kultursamarbejde i Den Europæiske Union efter 2006: offentlig høring (maj-juli 2003).

- Behov for øget finansiel støtte, især på lang sigt

Der er navnlig brug for større EU-støtte til multilaterale samarbejdsprojekter, da medlemsstaterne har en tendens til at prioritere nationale og bilaterale projekter. Der er desuden behov for mere langsigtet finansiel støtte til udvikling af bæredygtige samarbejdsprojekter. Driftsstøtte til europæiske netværk og sammenslutninger har desuden en stor merværdi.

- Behov for yderligere information om emner vedrørende kultursamarbejde og øget udveksling af god praksis

Der er et reelt behov for bedre formidling af ajourførte og praktiske oplysninger om kultursamarbejde. Bedre information om god praksis ville medføre en reel merværdi. Manglen på forskning i kultursamarbejde i Europa er et særligt problem.

- Behov for et mere fleksibelt, bedre fokuseret og mere synligt EU-program

Ifølge de berørte parter udgjorde opdelingen af Kultur 2000-programmet i forskellige kulturelle sektorer og aktiviteter en hindring, eftersom visse tværgående projekter ikke uden videre passer ind i de på forhånd fastsatte kategorier.

4.3. EU-foranstaltninger efter 2006

Kommissionen har til hensigt at fremlægge et program, hvor der fokuseres på de tre hovedmål, som Parlamentet, Rådet og kultursektoren selv har fremhævet, nemlig:

- tværnational mobilitet for ansatte i kultursektoren
- udbredelse af kunstværker på tværs af grænserne (inkl. immaterielle værker som f.eks. musik)
- interkulturel dialog.

For at kunne modtage støtte fra programmet skal projekterne have en tilstrækkelig bred målgruppe, og de skal medføre en maksimal merværdi på EU-plan. Aktiviteter, der modtager støtte fra programmet, skal derfor opfylde mindst to af disse politiske mål. Der planlægges tre indsatsområder:

4.3.1. *Område 1: direkte støtte til kultursamarbejdsprojekter*

Det er vigtigt at yde finansiel støtte til alle former for multilaterale samarbejdsprojekter af forskellig størrelse, da de vil fremme konkrete foranstaltninger, som er meget synlige for borgerne. Under det nye program vil der således blive ydet finansiel støtte til projekter udviklet af centrale kultursamarbejdsorganer (CKSO), kulturelle samarbejdsforanstaltninger og særlige foranstaltninger. De centrale kultursamarbejdsorganer vil med deltagelse af aktører fra en eller flere sektorer udarbejde **flerårige** kulturforanstaltninger. Der vil f.eks. blive givet støtte til kultursamarbejdsorganer, der tager initiativ til kunstprojekter, hvis deltagere kommer fra forskellige lande. Festivaler og teatre, danseensembler og koncertarrangører vil således få mulighed for at etablere strukturerede og længerevarende samarbejder, der rækker ud over deres sædvanlige grænser.

Ud over den flerårige støtte til de centrale kultursamarbejdsorganer vil der blive ydet tilskud til årlige **kultursamarbejdsforanstaltninger** med stor kulturel og europæisk merværdi. Disse projekter, som udvikles af EU-aktører fra en eller flere kultursektorer, vil fremme innovationen

og kreativiteten. Det tilskyndes, at der iværksættes projekter, hvis mål er at afprøve nye samarbejdsmetoder, som herefter skal udvikles på længere sigt. Denne form for foranstaltninger kan have en direkte og positiv virkning for flere forskellige kategorier af mennesker. F.eks. vil der blive givet støtte til samarbejdsforanstaltninger, der tager sigte på at lette kunstneres og kunstværkers bevægelighed på tværs af grænserne, og projekter, hvis målgruppe er handicappede, eller som gør opmærksom på såkaldte mindretalskulturer.

De både omfattende og vidtrækkende **særforanstaltninger** forventes at anslå en vigtig streng hos borgerne, idet de vil styrke borgernes tilhørsforhold til EU og gøre dem opmærksom på den kulturelle mangfoldighed. Foranstaltningerne vil desuden i højere grad synliggøre EU's kulturindsats inden og uden for EU. Et velkendt eksempel er den europæiske kulturbyordning, der både på grund af de opnåede resultater og synligheden blandt borgerne har udviklet sig til et meget vellykket initiativ.

4.3.2. Område 2: støtte til europæiske kultursamarbejdsorganisationer

Direkte støtte til samarbejdsprojekter skal suppleres med en mere strukturorienteret intervention, som fremmer samarbejdet, og som rækker videre end den blotte projektorienterede approach. Det er grunden til, at efterfølgeren til Kultur 2000-programmet skal tilbyde hjælp til dækning af driftsomkostningerne i kulturorganisationer, hvis arbejde er i EU's interesse, eller som optræder som «ambassadører» for europæisk kultur i verden. Disse organisationer er afgørende for, at der kan etableres en europæisk kulturplatform, men de modtager som regel ikke støtte fra de nationale myndigheder. En EU-indsats på dette område vil helt klart medføre en merværdi.

Disse netværk fremmer udvekslingen mellem kulturorganisationer i forskellige europæiske lande, de er med til at fastlægge behovene blandt europæiske kunstnere, de fungerer som et bindeled mellem sektoren og EU-institutionerne, og de er med til at formidle nyttig og pålidelig information om sektoren. Langt over titusind kulturaktører fra alle discipliner i Europa er samlet i disse netværk.

4.3.3. Område 3: støtte til studier og information om emner vedrørende kultursamarbejde

Tilgængelige og ajourførte oplysninger om retlige, skattemæssige og administrative spørgsmål vedrørende EU-samarbejde eller potentielle samarbejdspartnere vil sætte aktører og beslutningstagere på kulturområdet i stand til at træffe deres beslutninger på en solidt grundlag. Bedre viden vil gøre det lettere at udvikle nye samarbejdsprojekter. Der vil bl.a. blive givet støtte til udviklingen af et webbaseret værktøj, der skal bruges til at udvikle det tværnationale kultursamarbejde.

4.4. Forenkling

Det nye kulturprogram er et omfattende og sammenhængende værktøj, der skal støtte kultursamarbejdet, og som sådan har det også til formål at bidrage til en væsentlig forenkling af EU-instrumenterne, både i lovgivnings- og forvaltningssammenhæng. Lovteksten (inkl. bilag) vil blive skrevet ud fra en ønske om at skabe en præcis, enkel og fleksibel tekst. Det nye kulturprogram vil være baseret på et retsgrundlag i modsætning til de nuværende to, og det vil være omfattet af en budgetpost i modsætning til de nuværende fem. Programmet vil desuden være mere brugervenligt. Det vil være åbent for alle dele af kulturen og kunstverdenen uden nogen forud fastsatte kategorier og for en bredere vifte af aktører, dvs. lige fra nationale og lokale myndigheder til netværk og kompagnier.

4.5. Det nye programs målsætninger og forventede resultater

Det nye program vil aktivt bidrage til, at der fra neden og opfejer udvikles en europæisk identitet, idet aktørerne på kulturområdet og borgerne får større mulighed for at oprette netværk, at gennemføre projekter, at være mere mobile og at styrke den kulturelle dialog inden for Europa og med andre dele af verden. For at nå disse mål forudsættes det, at programmet når en kritisk masse. Der vil blive opstillet præcise mål for programmet, for så vidt angår output, både med hensyn til antallet af kulturforanstaltninger og antallet personer, der berøres. Der vil blive tale om:

- ca. 1 400 kulturelle samarbejdsprojekter i perioden 2007-2013, inkl. 80 flerårige centrale kultursamarbejdsorganer
- ca. 50 netværk og organisationer af EU-interesse om året
- en serie målrettede undersøgelser samt statistiske sammenligninger og formidling af oplysninger.

Som slutresultat vil hundredvis af europæiske kulturaktører hvert år arbejde sammen på et tværnationalt grundlag, og de vil nå ud til millioner af borgere.

5. FORANSTALTNINGER PÅ DET AUDIOVISUELLE OMRÅDE

5.1. Begrundelse for en EU-indsats

Den audiovisuelle sektor har større social og kulturel betydning end noget andet område. Det er et grundlæggende træk ved sektoren, og alene fjernsynet bekræfter, at den har denne betydning. Af alle husholdninger i Europa har 98 % fjernsyn, og europæerne ser i gennemsnit over tre timers fjernsyn hver dag. For børn er tallet endda højere.

De audiovisuelle medier spiller en grundlæggende rolle i udviklingen og udbredelsen af sociale værdier. Den audiovisuelle sektor har stor indflydelse på, hvad borgerne ved, tror og føler, og den spiller en altafgørende rolle for udbredelsen, udviklingen og selve formuleringen af kulturelle identiteter. Dette gør sig først og fremmest gældende for børn og unge. Øget distribution af film og andre audiovisuelle værker har ligeledes vist sig at være et vigtigt redskab i styrkelsen af den interkulturelle dialog.

I denne sammenhæng er det vigtigt at gøre opmærksom på, at Det Europæiske Fællesskab siden 1989 har haft en særlig politik for den audiovisuelle sektor. I artikel 151, stk. 2, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, fastsættes det, at EU's indsats skal støtte og supplere medlemsstaternes indsats inden for kunst og litteratur, *inkl. den audiovisuelle sektor*. Denne formulering genfindes i udkastet til traktat om en forfatning. Sideløbende med det indre marked for fjernsynsvirksomhed, som er baseret på direktivet om fjernsyn uden grænser, har EU truffet en række foranstaltninger for at fremme EU's av-industri¹⁶, som er et unikt redskab til udveksling af ideer. Hvis en udvidet og endnu mere forskelligartet Union skal fungere optimalt, forudsættes der interaktion mellem de offentlige meninger i de forskellige medlemsstater, og det er

¹⁶ Rådets direktiv af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed (89/552/EØF), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997.

nødvendigt at få sat gang i en udveksling af viden om sociale og kulturelle forhold på tværs af grænserne.

Den audiovisuelle sektor har stor kulturel betydning, men den vil ikke være i stand til at udnytte det kreative potentiale uden en forbedring af dens konkurrenceevne. Andelen af europæiske av-produkter på det europæiske marked svinger mellem 40 % og 45 % for tv-fiktion, ca. 30 % for biograffilm og 20 % for video og dvd. De europæiske produkters andele af markedet består for det meste af av-produkter, der sælges på deres hjemmemarkeder: markedsandelene af europæiske produkter, der sælges uden for deres hjemmemarked (ikke-nationale produkter) er betydeligt mindre (som regel under en tredjedel af de europæiske produkters samlede andele af markedet)¹⁷.

EU's indsats på det audiovisuelle område skal derfor ses som led i strategien om, at europæerne skal have et valg. Hvis ikke europæerne har adgang til fortællinger, drama, dokumentarfilm og andre produkter, der genspejler virkeligheden, som de kender den fra deres egne liv og historier og fra deres naboer, vil de ikke længere genkende og fuldt ud forstå denne virkelighed. For at sikre, at denne form for produkter er let tilgængelige og af tilstrækkelig høj kvalitet, er EU nødt til at støtte uddannelse og efteruddannelse af fagfolk, udvikling af av-projekter med en europæisk dimension og distribution og fremme af produkter, hvorimod produktionsstøtteordninger bør overlades til medlemsstaterne.

Endelig bør EU-indsatsen ses i en udvidelses- og globaliseringssammenhæng. Det er således vigtigt, at kandidatlandene, Balkan-landene og lande, der deltager i EU's naboskabspolitik, i størst muligt omfang inddrages i EU-programmerne på dette område.

5.2. Resultater af den foreløbige evaluering og den offentlige høring

EU's støtte til den europæiske av-industri finder for øjeblikket sted gennem MEDIA Plus-programmet og MEDIA-uddannelsesprogrammet, som udløber i 2006¹⁸. Af midtvejsevalueringen af de nuværende MEDIA-programmer og den forberedende foranstaltning "Vækst og av-sektoren: i2i av-initiativet"¹⁹ fremgår det, at programmerne har haft en positiv virkning for distributionen af europæiske produkter på såvel det europæiske som det internationale marked. Programmerne har desuden medført større samarbejde mellem EU-aktørerne og dermed sikret sektoren en EU-merværdi.

EU-indsatsen afpasses efter de skiftende behov (nyoprettede virksomheder, finansiering, konsolidering af det industrielle grundlag, udvidelse på internationalt plan), som er en stadig større udfordring for det europæiske erhverv. Den forberedende foranstaltning I2I for små og mellemstore virksomheder har effektivt bidraget til udarbejdelsen af finansieringsplaner for virksomhederne. EU-indsatsen har medført en merværdi for sektoren. På uddannelsesområdet har erfaringen vist, at der er behov for en indsats på EU-plan for at øge niveauet af knowhow og færdigheder blandt fagfolk i den audiovisuelle sektor i EU. Hvad udvikling angår, har EU-indsatsen haft en positiv indvirkning på sektorens små og mellemstore virksomheder, da de er blevet i stand til at opstille bedre virksomhedsplaner. Det har således været muligt at sikre reinvesteringer i nye produktioner.

¹⁷ Kommissionens skøn baseret på statistikker udarbejdet af Det Europæiske Observationsorgan for det Audiovisuelle Område. (Jf. <http://www.obs.coe.int/>, især <http://www.obs.coe.int/about/oea/pr/mif2003.html.en>). Skønnene omfatter sendetid for tv-fiktion, solgte biografbiller, salg og leje af videokassetter og dvd'er.

¹⁸ Se fodnote 1.

¹⁹ Se fodnote 3.

Med henblik på tilrettelæggelsen af et nyt fremstød for den audiovisuelle sektor ligger udfordringen for EU i at overvinde hindringerne for, at europæiske av-produkter distribueres uden for deres egne områder, og at finde en løsning på opsplittningen af markederne. Kun ved at tilegne sig de færdigheder, der kræves for at udvikle film og andre av-produkter med en europæisk dimension, og gennem distribution, fremme (på festivaler og udstillinger) og udsendelse af av-produkter fra europæiske lande vil den europæiske av-industri gøre det muligt for millioner af europæere at få adgang til produkter, som afspejler deres egen og deres naboers kultur.

I forbindelse med forberedelsen af MEDIA 2007, der skal samle de nuværende to programmer i et, har Kommissionen gennemført bredt anlagte høringer af sektorens behov. Heraf fremgår det, at der er brug for en øget EU-indsats af hensyn til de kommende behov. Der er således behov for erhvervelse af de færdigheder, der kræves for at skabe film og andre av-produkter med en europæisk dimension, samtidig med at der bør findes en løsning på den manglende distribution af ikke-nationale av-produkter inden for Den Europæiske Union, hvilket er et problem, der er endnu mere akut i tiltrædelseslandene, hvor av-industrien på det nærmeste er forsvundet på et tidspunkt, hvor de fælles kulturelle referencer er af afgørende betydning.

MEDIA 2007 bør fortsat være rettet mod faserne før og efter produktionen, men indsatsen vil ændres i takt med den teknologiske (især digitale) udvikling og markedsudviklingen. EU's av-sektor består hovedsagelig af små og mellemstore virksomheder. MEDIA 2007 bør derfor tage sigte på at skabe et miljø, som især er tilpasset små og mellemstore virksomheder, og lette produktionen og distributionen af ikke-nationale av-produkter. Endelig bør MEDIA 2007 omfatte nogle nyskabende foranstaltninger, som gør det lettere for små og mellemstore virksomheder at få adgang til finansiering.

5.3. EU-foranstaltninger efter 2006

Det overordnede mål for MEDIA 2007 vil være:

- at bevare og styrke EU's kulturelle mangfoldighed og audiovisuelle arv og at fremme den interkulturelle dialog og forståelse
- at øge distributionen af europæiske av-produkter inden og uden for Den Europæiske Union
- at styrke den europæiske av-sektors konkurrenceevne inden for rammerne af et åbent og konkurrencedygtigt marked.

Der er fastsat følgende operationelle mål og foranstaltninger for programmet.

5.3.1. Før produktionen

- Erhvervelse af færdigheder og kompetence

Programmet vil støtte projekter, hvis mål er øget kreativitet, bedre ledelsesevner og øget iværksætterånd i EU's av-sektor og/eller en tilpasning af de ansattes tekniske kunnen til de digitale teknologier. Heri indgår mobilitetsforanstaltninger for filmstuderende. Programmet sigter mod at øge den europæiske dimension gennem fremme af sammenslutning af sektorens fagfolk i netværk og individuelle projekter. Endelig vil programmet fremme en europæisk strategi for samarbejde mellem sektorens fagfolk, både med henblik på fælles produktioner og udarbejdelse af virksomhedsplaner.

Der vil blive indført særlige stipendier for fagfolk fra de nye medlemsstater for at hjælpe dem med at klare udfordringerne på det europæiske marked og bidrage til en mindskelse af forskellen mellem lande med stor produktionskapacitet og lande med lav produktionskapacitet og/eller et begrænset sprogeområde.

– Udvikling

Programmet vil yde støtte til uafhængige små og mellemstore virksomheder inden for dokumentar-, tegneserie- og dramagenrerne samt inden for multimedier. Det vil ansøre virksomhederne til at fastlægge internationale reklame- og markedsføringsstrategier for deres projekter lige fra fasen før produktionen. Programmet vil desuden bistå virksomhederne med at udarbejde sunde finansieringsplaner samt øge lånemulighederne for uafhængige små og mellemstore virksomheder. De indirekte udgifter i forbindelse med privat finansiering af produktionsprojekter, der indgives af små og mellemstore virksomheder (f.eks. finansierings- og forsikringsomkostninger eller sikkerhedsstillelse for projektets gennemførelse) kan også dækkes.

Programmet vil desuden yde lån til uafhængige produktionsselskaber til udvikling af enkeltstående projekter. Det vil yde støtte til udarbejdelse af et produktkatalog, som henvender sig både til virksomheder med begrænsede investeringsmuligheder og virksomheder med større investeringsmuligheder. Der vil blive ydet støtte til udarbejdelse af sunde finansieringsplaner for produkterne og produktkatalogerne.

Programmet vil opfordre til, at der anlægges et helhedssyn på produktionen, så der f.eks. fra begyndelsen tages hensyn til så vigtige elementer som distribution og filmmusik.

5.3.2. *Efter produktionen*

– Distribution

EU vil koncentrere sin indsats omkring støtte til distribution på tværs af grænserne; det vil ske i overensstemmelse med nærhedsprincippet og som supplement til medlemsstaternes støtteordninger. Støtte til distribution (gennem biograf, tv, video, dvd og online) øger erhvervets konkurrenceevne, idet støtten sætter erhvervet i stand til at udnytte fordelene ved det indre marked.

Det nye program vil styrke den europæiske distributionssektor ved at fremme investeringerne i produktion, indkøb og markedsføring af og reklame for produkter fra andre europæiske lande og ved at fremskynde forskellige aktører (distributører, salgsagenter, producenter, biografdirektører osv.) til at koordinere deres markedsføringsstrategier. Det vil øge omløbet af film fra andre europæiske lande gennem fremme af eksport, distribution og visning i biografer. Herudover vil programmet fremme distributionen af uafhængige produktionsselskabers av-produkter på tværs af grænserne. Programmet vil desuden omfatte distributionen af afledte produkter med højt kunstnerisk indhold (f.eks. filmmusik).

Programmet vil bygge på resultaterne af de foranstaltninger, der er blevet truffet under MEDIA Plus-programmet, nemlig den automatiske ordning og udvælgelsesordningen for distributører og sammenslutninger af distributører. Endelig vil det støtte produktionsselskaber med udarbejdelsen af kataloger over produkter med mindre afsætningsmuligheder ud fra et ønske om at øge den kulturelle mangfoldighed.

Med det formål at fremme koordineringen mellem producenter, distributører og salgsagenter vil programmet støtte udarbejdelse af reklamepakker for europæiske av-produkter.

Der vil blive iværksat foranstaltninger med det formål at støtte digitaliseringen af europæiske av-produkter. Der vil bl.a. blive indført en automatisk ordning for udarbejdelse af digitale kopier af film fra andre europæiske lande. Der vil også blive givet støtte til synkronisering, tekstning og udarbejdelse af flersprogede kopier som et middel til at øge den kulturelle mangfoldighed. Endelig vil programmet støtte digital visning ved at gøre det lettere at få investeringer i digitalt udstyr finansieret.

– Reklame

Film- og fjernsynsfestivaler er et yderst effektivt middel til at gøre reklame for europæiske produkter. Programmet vil derfor udnytte disse fagmesser til at støtte reklamen for europæiske av-produkter. Der vil blive ydet støtte til samarbejde og koordinering mellem europæiske aktører ud fra et ønske om at fremme en europæisk reklamestrategi. Endelig vil programmet sikre, at festivalerne får afgørende indflydelse på fastlæggelse af kulturpolitikken og vejledning af publikum.

Blandt de planlagte foranstaltninger indgår det, at det skal sikres: at branchefolk har adgang til både det europæiske og det internationale av-marked, at publikum på såvel europæisk som internationalt plan har så bred adgang som muligt til Europas forskellige kulturer, at forskellige nationale markedsføringsorganer planlægger fælles foranstaltninger, og at Europas audiovisuelle kulturarv fremmes.

– Pilotprojekter/digital teknologi

Innovation er helt afgørende for at sikre brugerne det største udbud for enden af den audiovisuelle værdikæde. Pilotprojekter har i denne henseende vist sig at være velegnede afprøvningsredskaber. Selv om flere af de områder, der tidligere er blevet afprøvet, nu indgår i programmet, så er denne afprøvningsmulighed stadig meget vigtig. I det nye program vil hovedvægten være på de områder, som man inden for erhvervet mener vil blive påvirket af brugen af nye informations- og kommunikationsteknologier. For at få udbredt kendskabet til god praksis vil resultaterne af pilotprojekterne blive formidlet til et så bredt publikum som muligt.

5.4. Forenkling

Det nye støtteprogram for den europæiske av-sektor er desuden et væsentligt bidrag til ønsket om at forenkle EU-redskaberne.

Ved at samle de nuværende to MEDIA-programmer i et enkelt program tages der højde for sektorens særlige behov og de europæiske markeders forskelligartede karakter i socioøkonomisk, finansiel og lovgivningsmæssig sammenhæng. Der tages også hensyn til kravet om forenkling og integration af den europæiske av-værdikædes forskellige dele.

Herudover vil det ud fra Kommissionens synsvinkel blive enklere at forvalte programmet. Det er også planen, at programmets regler og procedurer skal være mere brugervenlige, hvilket var et krav, der blev fremsat i forbindelse med den offentlige høring. Der kan forventes konkrete forenklinger, herunder i forbindelse med finansforordningen, f.eks.: (i) størrelsen af den støtte, der anmodes om, bliver afgørende for omfanget af den kontrol, der foretages af ansøgernes finansieringskapacitet, (ii) der indføres en bestemmelse om, at de finansielle og administrative regler skal være proportionelle med størrelsen af støtten og/eller kapaciteten, f.eks. med hensyn til indberetningskrav.

5.5. Det nye programs målsætninger og forventede resultater

Det nye program vil have en række præcise målsætninger for, hvilke resultater der skal opnås på det kulturelle område, både med hensyn til antal gennemførte foranstaltninger og antallet af borgere, der berøres. Blandt målsætningerne kan nævnes:

- hvert år at bringe 1 500 av-branchefolk sammen og herigennem få mulighed for at nå flere millioner borgere
- at øge andelen af europæiske film, der distribueres uden for deres oprindelsesland, fra de nuværende 11 % til 20 % i 2013²⁰
- at fordoble antallet af biografer, hvor der vises film fra andre europæiske lande med særlig henblik på unge
- at gøre det muligt for 40 filmskoler at samarbejde om en forbedring af færdigheder og udveksling af viden på europæisk plan
- at fordoble antallet af av-projekter, der modtager støtte, med særlig henblik på co-produktioner
- at fordoble antallet af europæiske distributionskampagner.

6. BORGERNES DELTAGELSE

Europa-Kommissionen har i mange år gennemført forskellige foranstaltninger med det formål at øge borgernes deltagelse, især på tværs af grænserne. Af hensyn til kravene i den nye finansforordning²¹ er disse foranstaltninger blevet samlet i et nyt program²², som blev vedtaget den 26. januar 2004. Foranstaltningerne i det nye program har ikke blot vist sig at have en merværdi på europæisk plan, men også at være velegnede til at imødekomme de særlige krav, der stilles af borgere, som er engageret i civilsamfundet (som regel på frivillig eller ulønnet basis). De er direkte rettet mod civilsamfundet, de modtages godt blandt borgerne, og der er et godt forhold mellem kvalitet og pris. Hvert år giver venskabsbyordningerne f.eks. flere hundrede tusind mennesker fra forskellige lande mulighed for at mødes og lære noget om hinandens kultur, historie og socio-økonomiske forhold.

Målet for programmet er at fremme EU's værdier og målsætninger, at bringe borgerne tættere på EU og dens institutioner og at tilskynde dem til oftere at henvende sig til institutionerne, fuldt ud at inddrage borgerne i overvejelserne om Europas fremtid, at styrke forbindelserne mellem borgere fra forskellige medlemsstater og at stimulere til skabelsen af et aktivt borgerskab.

Ud over de europæiske paraplyorganisationer er programmet også rettet mod ngo'er, sammenslutninger og føderationer af europæisk interesse eller tværfaglige fagforeninger, inkl. græsrods- og lokale fællesskabsorganisationer. Der kan også ydes støtte til organer, der forfølger

²⁰ Refererer til ikke-nationale europæiske produkters andel af EU-markedet. Amerikanske film udgør for øjeblikket ca. 70 % af markedet. Filmindtægterne hænger direkte sammen med antallet af seere.

²¹ Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget. Ifølge finansforordningen skal alle fællesskabsudgifter nu afholdes i henhold til et retsgrundlag. Dette er sikret for foranstaltningerne i det nye program.

²² EUT L 30 af 4.2.2004, s. 6. EF-handlingsprogram til fremme af aktivt medborgerskab i Europa.

mål af almen europæisk interesse vedrørende skabelsen af et aktivt europæisk borgerskab, inkl. tænketanke.

I artikel 46 i udkastet til forfatningstraktat, som drejer sig om deltagelsesdemokrati, fremhæves disse målsætninger. Det fastsættes bl.a., at EU-institutionerne skal give borgere og repræsentative sammenslutninger mulighed for at udveksle synspunkter om alle EU's arbejdsområder. EU-institutionerne skal desuden permanent føre en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet.

Programmet for borgerdeltagelse, som lige er blevet iværksat, udløber samtidig med de nuværende finansielle overslag ved udgangen af 2006, men med henvisning til dette papir er det klart, at der kræves en yderligere indsats. Men det er imidlertid for tidligt på nuværende tidspunkt at fremsætte konkrete forslag til en program for perioden efter 2006. Der vil blive fremsat et lovforslag i begyndelsen af 2005 på grundlag af en første vurdering af det nye program og resultatet af forhandlingerne om EU-forfatningen.

7. KONKLUSION

Det er Kommissionens opfattelse, at de forslag, der beskrives her, er nødvendige for at sikre en positiv udvikling i EU i den kommende programmeringsperiode og i tiden derefter. De er især nødvendige, hvis det skal være muligt at opleve, hvad EU-borgerskabet drejer sig om i praksis.

Kommissionen vil derfor fremsætte disse forslag i løbet af sommeren i år som led i en lovforslagspakke vedrørende gennemførelsen af det politiske projekt, der beskrives i Kommissionens meddelelse "*Fremtiden skaber vi i fællesskab: Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013*".